

לכבוד:
מר משה בר סימן טוב
מנכ"ל משרד הבריאות
משרד הבריאות

הנדון: התייחסות למסמך "עקרונות למודל רגולציה התמרוקים בישראל" אשר התפרסם ב-3.12.2019

אנו מתכבדים לפנות אליך בשם ארגון לובי 99 (חל"צ) לאור פרסום מסמך העקרונות למודל רגולציה התמרוקים בישראל ולהציג את עמדתנו.

אנו מברכים על כוונת משרד הבריאות לקדם את רפורמת התמרוקים במסגרת המדיניות הכללית של הממשלה, שתכליתה הסרת חסמי ייבוא וייעול הרגולציה. ענף התמרוקים מאופיין בפערי מחירים גבוהים בין ישראל לחו"ל ובריכוזיות גבוהה במקטע המפיצים, לכן אנו רואים חשיבות רבה בקידום תחרות בענף זה. עם זאת, אנו מבקשים להצביע על מספר שינויים הנדרשים בנוסח המוצע של מסמך העקרונות;

להלן הערותינו:

1. אנו תומכים בהחלטתכם, לפיה לא יהיה צורך ברישיון ממחלקת התמרוקים במשרד הבריאות, לשווק את כל סוגי התמרוקים בישראל, ועל המעבר לשיטת "בקרה עצמית" ואימוץ המודל השוויצרי. עם זאת ההגדרה של המונח "תמרוק" מורחבת מדי.

המלצתנו: להשמיט את המילה "לבשמו" מסעיף 1, סעיף ההגדרות, במסמך "עקרונות למודל רגולציה התמרוקים בישראל" (להלן: **המסמך**), ולהחריג סבון מוצק באופן מפורש. עד כה תחום ייבוא בשמים וסבון מוצק הוסדר על ידי משרד התמ"ת באמצעות מכון התקנים, ולא דרך מחלקת התמרוקים של משרד הבריאות.¹ אנו מבקשים להמשיך במדיניות הקיימת מחשש שהעברת הסדרת ייבוא הבושם והסבון המוצק לאחריות משרד הבריאות תקשה על הליכי הייבוא² ותעלה בסופו של דבר את המחיר לצרכן.

2. יש לשלב אכיפה אזרחית לצד האכיפה המנהלית והפלילית.

בסעיף 16 למסמך מצוין כי מנגנוני הבקרה והאכיפה יופעלו באמצעות "בדיקות תקופתיות של המנהל", וזאת בנוסף לאכיפה מנהלית הכוללת עיצומים כספיים, ובמידת הצורך אף אכיפה פלילית בעבירות המסכנות את בריאות הציבור. כל זאת בהמשך לעקרון אחריות היבואן וחובת ה"בקרה העצמית", שתכליתה להפחית את הנטל הרגולטורי ולקצר את תהליך היבוא. אימוץ מנגנון בקרה משולב הוא מבורך, ותואם את המצב הקיים באירופה ובארה"ב.

עם זאת, חסר בהצעה רכיב של **אכיפה אזרחית** - עידוד תרבות צרכנית של תביעות חבות (Liability) כנגד היבואן.³ ראוי וחשוב שהמסמך יציין במפורש את מסלול האכיפה הנ"ל של צרכן שנפגע ממוצר

¹ https://www.health.gov.il/Subjects/PharmAndCosmetics/Cosmetics/Pages/licensing_cosmetics.aspx

² <https://www.calcalist.co.il/marketing/articles/0,7340,L-3741869,00.html>

³ "דו"ח הוועדה להגברת התחרות והסרת החסמים בתחום הייבוא", משרד הכלכלה, נובמבר 2014, עמ' 47-61.
<http://www.economy.gov.il/publications/publications/doclib/committeeconclusionsreport.pdf>

פגום, בהתאם לעקרונות חוק האחריות למוצרים פגומים תש"ם – 1980, כחלק מתפיסה מכלילה של האכיפה.

המלצתנו: לציין במסמך את אופציית תביעת החבות באופן מפורש, ככלי נוסף של ציבור הצרכנים.

3. יש להגדיר מדדי הצלחה ברורים לרפורמה.

המטרה של רפורמת התמרוקים היא להגביר את התחרות ולהוריד מחירים תוך שמירה על בריאות הציבור.

המלצתנו: לקבוע מראש יעדים מדידים לרפורמה, אשר יובקעו בתקנות, ולחייב פרסום דו"חות שנתיים לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לגבי מידת העמידה ביעדים. בין היעדים המוצעים:

- **הפחתת ריכוזיות:** לטובת כך יש לפרסם את מידת הריכוזיות, גודל הענף בשקלים, וחלוקת השוק בענפי התמרוקים המרכזיים: דיאודורנטים, שמפו, סבון נוזלי, ועוד.
- **הפחתת מחירים:** לטובת כך יש לפרסם השוואת מחירים ממוצעים בישראל לעומת מדינות דומות.
- **הורדת חסמי הכניסה לייבוא:** לטובת כך יש לפרסם את נתוני פתיחת וסגירת העסקים בתחום ייבוא התמרוקים, בחלוקה בין יבואנים מקבילים ליבואנים רשמיים.

בהתאם למדדים הנ"ל, **המלצתנו:** לחייב בתקנות דיווח לוועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת על התקדמות הרפורמה בכפוף למדדים.

4. אנו מבקשים לקיים פגישה עם הדרג המקצועי, בהשתתפות המנכ"ל, בהקדם האפשרי על מנת להציג את הצעותינו ביתר פירוט ולקדם שיח פורה ומעמיק על הרפורמה המוצעת.

בברכה,

אריאל פז-סוויצקי
מנהל תחום מחקר

עו"ד רחל גור
מנהלת תחום ממשלה